

Unirea

ziar național cotidian

Generalul Berthelot

este în mijlocul nostru. A venit să ne vadă, să ne stringă mâna, să ne deie Ardealul până la Tisa. A voit apoi ca la vremea sa, ca martor de visu, să poată convinge pe oricine, că pământul acesta latin, este al nostru și numai al nostru.

Generalul Berthelot este în mijlocul nostru. Noi îi dăm tot sufletul, toată inima noastră. Noi știm ce a făcut el pentru noi până acum, știm cât de strâns se încopcie învingerea revindicărilor noastre de simpatii acestui om mare. Pe unde trece el, noi avem sărbătoare, unde el se oprește strălucesc zilele Paștilor.

Noi îl primim cu cântece și cu flori, noi cu ochii înlăcrimați de bucurie. L-au primit și Ungurii la Arad: cu gloanțe de pușcă și cu granate de mână. Vei avea iubite dle General ce să scrii țării D'ale, vei avea ce să istorisești despre un popor de huni, care voeste să facă artificial demonstrații sângeroase — ca să le vezi D'ale.

Și să le spui celor de acasă dle General, tuturor să le spui, că din Carpați până în Tisa și din Nistru până în Carpați românește cântă și frunza din codru și isvorul din munți și ciocăria în sbor, chiar stelele cerului nostru povestesc și visează visuri românești. Să știe pe urmă cu toții, toată lumea să știe, că neamul acesta mândru, poporul acesta călcat în picioare, aruncat în lanțuri, două mii de ani răstignit pe cruce nu a încetat o singură dată să sperneze, nu a încetat o singură dată să creadă, cu tărie neșovăită să creadă în ziua deșteptării și a învierii sale, în ziua iradiată de un soare pe care D'ale dle General venind pe la noi, l-ai făcut, să răsară cu o oră mai curând peste Ardeal.

Românul ține minte, ziceau dușmanii noștri, iar astăzi o esperiază. Românul ține însă și binele aminte. De aceea: vor trece veacuri, vrăste milenare vor trece, râuri își vor schimba matca și și-o vor relua-o, generații urme vor lăsa și urmele le vor șterge alte generații, dar din inimile românești nu va pieri un nume, dar de pe paginile istoriei desrobirii noastre nu va dispărea o măreață icoană, este icoana, este numele D'ale dle General Berthelot.

Dr. Ioan Coltor.

Chant de guerre pour l'armée du Rhin ou la Marseillaise.

Allons, enfants de la patrie!
Le jour de gloire est arrivé.
Contre nous de la tyrannie
L'étendard sanglant est levé.
Entendez-vous dans les campagnes
Mugir ces féroces soldats?
Ils viennent jusque dans vos bras
Egorger vos fils, vos compagnes!

Aux armes, citoyens! formez vos bataillons!
Marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons!

Que veut cette horde d'esclaves
Contre nous en vain conjurés?
Pour qui ces ignobles entraves,
Ces fers dès longtemps préparés!
Français, pour nous, ah! quel outrage!
Quels transports il doit exciter!
C'est nous qu'on ose méditer
De redire à l'antique esclavage

Aux armes, etc.

Quoi! des cohortes étrangères
Feraient la loi dans nos foyers!
Quoi! ces phalanges mercenaires
Terrasseraient nos fiers guerriers!
Grand Dieu! par des mains enchaînées
Nos fronts sous le joug se ploieraient!
De vils despotes deviendraient
Les maîtres de nos destinées!

Aux armes, etc.

Tremblez, tyrans, et vous, perfides,
L'opprobre de tous les partis;
Tremblez! vos projets parricides
Vont enfin recevoir leur prix.
Tout est soldat pour vous combattre:
S'ils tombent, nos jeunes héros,
La terre en produit de nouveaux,
Contre vous tout prêts à se battre.

Aux armes, etc.

Français, en guerriers magnanimes
Portez ou retenez vos coups;
Epargnez ces tristes victimes,
A regret s'armant contre nous.
Mais ces despotes sanguinaires,
Mais les complices de Bouillé,
Tous ces tigres qui, sans pitié,
Déchirent le sein de leur mère!

Aux armes, etc.

Amour sacré de la patrie,
Conduis, soutiens nos bras vengeurs!
Liberté, liberté chérie,
Combats avec tes défenseurs!
Sous nos drapeaux que la victoire
Accoure à tes mâles accents!
Que tes ennemis expirants
Voient ton triomphe et notre gloire!

Aux armes, citoyens! formez vos bataillons!
Marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons!

Rouget De Lisle.

Franța,

nobila și entuziasta Franța, după enorme jertfe de sânge, aduse pe toate fronturile, a reușit să-și pună genunchele pe hidra teutonă-mongolică, salvând astfel principiul libertății tuturor națiunilor, față de împătorii ei de până acum.

Kaiser-ul, grozavul și invincibilul Kaiser — azi umilit, și chiar asasinat, cum spune o depesă necontrolabilă din Berna — s'a dovedit că nu e un geniu, cum se credea, imitând pe Napoleon, ci un nenorocit maniac, care a dus de rău o împărăție așa de puternică, și a provocat un incendiu mondial, pe care nu-l va putea ispăși nici cu jertfa nemerniceii lui vieți.

În lupta dela 6 Septembrie 1914, în etern-slăvita lupta dela Marna eroismul trupelor franceze, a putut să convingă pe Teutoni, că încercarea lor de a înfrânge Franța, prin surpriză și prin atac mișeleșc, pe la spate — cu încălcarea Belgiei și a dreptului internațional — a eșuat.

Kaiserul și-a continuat însă lupta desperată, și sprijinit de succese aparente, a împins la abator sute și mii de oameni nevinovați, ca un Neron al doilea, mult mai criminal însă decât cel dintâiu.

Sângele nevinovat a curs fără întrerupere, până la lupta dela Marna, câștigată de giganța teutonică-mongolică, genunchiat pentru totdeauna.

Slavă ție, nobil popor al gîntei latine, care cu pieptul tău oțelit, ai dovedit, că ești tot așa de brav în mînuirea spadei, ca și în rolul de conducător al civilizației mondiale!

Slavă ție, că ai salvat omenirea, cu atâtea jertfe imense, de sub jugul barbarilor!

Noi, frații mai mici, pe cari destinul tiran ne-a asvârlit de parte de zidurile Romei-Mame; noi cei striviți și batjocoriți până acum în Orientul-barbar; vă îmbrățișăm cu lacrimile în ochi, când veniți la noi biruitori și — după suferințe milenare — ne realizați visul, cu care s'au mîngăiat și au murit atâtea generații latine, pe malul Dunării pătrâne, în zilele lor de umilită și de îngenunchere!

Al. Ciura.

Țăranul român din Ardeal și Francezii.

— Reminiscențe istorice. —

Am apucat și eu pe Gligoraș Cătana, din comuna Ciuci, de pe Murăș. Eram licean pe clasele inferioare. Dumineca, la liturghie, vedeam totdeauna în strana de lângă altar un moșneag mărunțel, cu sprâncene stufoase, albe, cu ochi vioi, în orbite mari, adânci, cum urmărea slujba dumnezească cu pietate multă și par'că visă vecinic, fixând mai ales icoana mucenicului Gheorghe, care ținea în mână o spadă lungă, în luptă cruntă cu bălaurul hădos. La închinăciunile obișnuite în biserica noastră, acest moșneag era totdeauna cel dintâi; sătenii așteptau până își lăsa el toiagul luciu și ieșea în fața tetrapodului, de își făcea singur închinăciunea, apoi se porneau ceialalți credincioși, doi câte doi. Își îndoiă cu silă șalele bătrâne, se aplecă la dreapta și la stânga, făcea o cruce largă, apoi se ducea iarăși la locul său, urmărit de privirile tuturor.

Il vedeam și mă întrebam:

— Vestit om trebuie să fie acest moș cu umere late, de își face singur închinăciunile și îl privesc ceialalți săteni cu atâta respect și cu atâta pietate... De ce i-se arată atâta reverință? Ce taine ascund ochii lui calzi? Ori, pletele lui albe îi dau acest nimb ales?

Preotul satului era moșul meu și eu l-am întrebat cu nerăbdarea anilor tineri:

— Cine e Gligoraș Cătana, moșule? De ce stă el în fruntea credincioșilor și face singur închinăciunea la icoane?

— Gligoraș Cătana, nepoate? Ehe, Gligoraș a slujit doisprezece ani împărăția și s-a bătut cu grenadirii lui Napoleon-Impărat. El a fost până la marginea uscatului, unde se începe apa cea mare și a văzut față la față pe Impăratul Franțuzilor. Om ales ca el de-o mai fi doi-trei în toată țara...

Fantasia mea s'a aprins și mai tare la acest răspuns și nu m'am răbdat până nu l-am căutat acasă pe vestitul Gligoraș Cătana. Era vară și l-am aflat în grădina lui din marginea satului, sub pruni. Stătea răzimat în toiag și cercetă cu ochi aprinși zările îndepărtate. Părea că ascultă un cântec vechiu, fredonat de susurul frunzelor neodihnite. Clipea des din gene și se uită restimpuri lungi cu ochii închiși. Un mag, al cărui suflet se hrănea din amintirile unui trecut glorios.

A tresărit când a văzut figura mea subțiratecă și m'a învăluit în căldura prietinoasă a ochilor lui bătrâni.

— Hei, nepoate, mare lucru vrei tu să știi! În cărțile voastre scrie de Franțuzi? O fi scriind, nu-i vorbă, dar cartea-i carte, slovele sunt moarte, de nu au ochi să fi văzut, dar eu am văzut...

— Ce-ai văzut, moș Gligoraș? Rogu-te să-mi spui și mie...

— Mă, scrie în cartea voastră de granatiri? Scrie? Vezi, eu m'am bătut cu ei, mă, de patru ori, ce mai bătaie, Doamne! Alea erau cătane odată, nu glumă... Brazi de oameni, frumoși ca arhangelii din icoane, neclintii ca stejarii de pe culmi. Și când se repeziau peste văi, la atac, le fluturau sumanele albastre, ca aripile șoimilor în sbor. Veneau ca grindina verii... Strigau cât îi luă gura: vivat împăratu' („vive l'Empereur”) și dădeau cu granatele ca cu trăznetu! Nemților, cu cari eram eu le îngheță sângele în vine și cădeau ca vrabiile, neloviți, iar noi, cei dela Ardeal, ne gândeam în sinea noastră:

— Doamne, de ce nu sântem cu ei! Cu granatirii...

Nu-i vorbă, nici noi nu vedeam: întorceam puștile măciucă, închideam ochii și loveam, pe nevăzute, cu inimile strănse... Porunca era poruncă. Da' nu ne venea la socoteală. Păcat de așa neam de flăcăi. Nemții noștri fugeau ori cădeau buluc și rămâneam noi. Atunci îi vedeam că stăteau par'că pe gânduri și se întrebau: aștia nu-s nemți, ci flăcăii iadului? Le plăcea să ne încunjure și să ne facă prinși, ca să ne arete la împăratul lor. Bageamă li-se împărea de noi. Apoi la Wagram au făcut ce-au făcut și ne-au prins pe câțiva. Ne-au strâmtorat într'un cot de pădure și ne-am trezit deodată impresurați de franțuzi, mulți cât puvoiu de vară. Ne-au întins mâinile frățește și ne-au strigat: brava! Nu ne temeam de ei, că prea aveau ochi prietinoși și fețe deschise. Și ne-au dus la împăratul, pe-o muche de deal, la Napoleon Bunăparte.

Om mic, fără mustață, cu pieptărel alb și cu chivără ascuțită înainte. Călare între ghinărari, toți unu și unu. Ne-a privit încrunțat o clipă, apoi după ce a întrebat de povestea noastră s'a luminat la chip și a zis și împăratul: brava Ardeleni! Aștia-s neam de latini, tari ca iadu, brava...

— L-am văzut pe Napoleon, nepoate, cum te văd pe tine... Doamne, Doamne! Se uitau ghinărarii la el, par'că să-l soarbă. Și ne uitam noi, oh, cum ne uitam... Ala era împărat, nepoate!

— Atunci am cunoscut eu pe Franțuzi și mi-am zis: frumos neam și viteaz popor. Ochi limpezi, ca soarele, piepturi ca stâncile, brațe ca fulgerele. Inimi deschise și prietinoși ca vremea cea bună. Nemții noștri erau tot înnoarași și tăcuți, ca zilele babelor când iasă Dochia la munte, iar Franțuzii tot foc și pară. Și chiteam în mintea mea: or fi de-un sânge cu noi... Trebuie să fie. Par'că așa spune și în cărțile voastre. Adevărat?

— Da, nepoate, eu am văzut Franțuzii în țara lor...

Așa grăia moș Gligoraș Cătana, în după ameză aceea de vară dulce din anii copilăriei mele fragede. Și ochii lui umbriți de gene stufoase îmi străpungeau sufletul și lăsa urme adânci: lămurău chipuri de grenadiri viteji, cum nu au putut să o facă nici când cărțile de istorie. Cei 96 de ani ai lui îmi par și astăzi un strălucit capitol din istoria țăranului ardelean.

A. Melin.

Francezii și noi.

Pân'acum am admirat Franța pentru cultura ei, deacum o s'o admirăm și pentru vitejia, pentru eroismul legendar al soldaților ei.

Noi, Românii, vlăstar rupt din trupina gîntei latine, am fost așezați, ca strajă, aici la porțile Orientului barbar. Am fost împrejmuți de popoare de vită străină. Unii dintre noi am gemut sub călcăiul tirăniei turanice, iar alții sub amenințarea cutropitoare a țarismului. În sufletul fiecăruia dintre noi trăia, cu toate acestea, o dorință vie, un vis scump: visul de unire al tuturor. Ființa acestui vis a sădit-o în sufletele noastre, ca'n sufletele tuturor popoarelor din lume, marea revoluție franceză. Ideile mântuitoare, propagate de apostolii acestei revoluții, și-au aflat ucenici harnici și în mijlocul nostru. Aici în Ardeal se pornește sub înriurinta acestor idei o primenire sufletească, care culminează în mișcarea noastră de desrobire politică din 1848. Tot aceste idei săvârșesc dincolo, la frați, opera măreață a unirii celor două principate. Uniți unii prin sprîjinul puternic al diplomației franceze, rămâneam noi, cești de dincoace, legați de carul unei monarhii ticăloase și infame. Înfrângerea francezilor în 1870 a fost inaugurarea unei epoce de oprire brutală, de imperialism descreerat. Sedanul armatei franceze, a fost și sedanul neamului nostru. Prusiicii noștri, ungurii, au început să

copieze politica germană. Li-s'au urcat și lor la creier visurile de imperialism maghiar. Germanii visau o Germanie dela Hamburg până la Bagdad, iar dachisotii noștri o Ungarie dela Marea Baltică până la Salonic și Odessa. Călăii alor două state, voiau să fie călăii Europei întregi.

Striviți cum eram politicește, toată nădejdea ne era în vitejia soldaților francezi. Prima biruință dela Marne a fost pentru noi cea mai puternică încurajare. Am simțit în suflete o mare ușurare. Știam de pe atunci, cu toții, că biruința trebuie să fie de partea ententei. Am trecut prin multe crize, ba aproape chiar cataclisme sufletești, dar credința aceasta nu ne-a părăsit nici când. În cele mai cumplite clipe ale durerii noastre, după căderea Bucureștiului, singurul balzam alinător ne-a fost prietinia nefătărită a francezilor și statornicia eroică a soldatului francez.

Și nu ne-am înșelat. După sălbatecele iuruguri din Martie, ale nemților, a urmat a doua biruință dela Marne și împingerea înceată, dar sigură și biruitoare a armatelor germane de pe teritoriul francez. În Septembrie a urmat, apoi debaclul complet, neașteptat și inevitabil.

S'au surpat două împărății puternice, stâlpii autocrației și feudalismului în Europa. Pe ruinele lor a răsărit libertatea popoarelor subjugate. Această libertate a fost creată, în primul loc de cultura și vitejia franceză.

Noi, ca sentinela a culturii latine, aici în Orient, dăm tot tributul nostru de recunoștință nobilei națiuni franceze. Ea ne-a unit prin vitejia armelor sale. Și ea ne va ridica în șirul neamurilor de seamă prin prietinia și prin cultura sa.

Avem convingerea, că în emanciparea noastră culturală nu ne va ajuta așa de puternic nici un neam, ca neamul francez. Vom și avea lipsă de acest ajutor. Ne trebuie un suflet nou: de trezvie, de conștiință și de vigoare națională. Acesta nu-l putem găsi nicăiri, mai întreg și mai sănătos, ca în Parizul biruitorilor dela Marne. Capua de ieri a fraților de dincolo, trebuie să fie de aici încolo Mekka noastră a tuturor.

Petru Suci.

Frați țărani! Feriți-vă, ca de necuratul, de ceice cearcă să vă amăgească și să vă abată dela calea cea dreaptă. Aceștia sunt dușmanii neamului nostru. — Bateți-i cu pietrii!

Măcelul din Arad.

Arad, 30 Dec. Martori oculari sosiți din Arad povestesc despre vărsarea de sânge următoarele:

Generalul Berthelot a sosit Sâmbătă noaptea la Arad și a petrecut noaptea în vagonul său. Dimineața la orele 8 și jumătate, poporul românesc adunat pentru primire a ieșit la gară spre intimpinarea generalului, a vorbit primarul orașului, episcopul Ioan Papp și avocatul R. Marșieu, pe urmă generalul a plecat spre „Crucea albă”, urmat de mulțimea românească. În vreme ce generalul a descins la otel, publicul românesc a rămas în piața din față, unde s'a prins la horă. Deodată apărură o ceată de unguri în frunte cu un steag, cari se postară în imediată apropiere a publicului românesc, se vede că ungurii aveau intențiunea să provoace cu orice preț scandal prin sbierături continue și prin inzulte aruncate în fața Românilor. Ungurii reușiră să producă îndată gălceavă, cel cu steagul unguresc, lovî cu steagul în mulțime. Mai multe împușcături fură slobozite din partea ungurilor, mulțimea românească nelarmată a încercat să se refugieze în toate părțile; de pretutindeni să iviră ungurii înarmați cu puști, mitraliere, și granate de mână, atacând pe români. Măcelul luă proporții îngrozitoare. Numărul morților și al răniților nu se poate constata până

acum. Bandele ungurești înarmate au luat apoi la goană pe fruntașii români, zicând, că trebuie scoși în piață și împușcați. În Sibiu se cunosc preciz autorii măcelului, cari au voit să dea o probă despre ferocitatea lor în fața generalului Berthelot.

Oradea-mare, 30 Dec. Generalul Berthelot a sosit aici. Primirea măreață, ce i-s'a făcut, este o dovadă vie, despre simțimentele nutrite de poporul românesc, față de nobila națiune franceză. Cu privire la mișelia dela Arad am aflat, că până acuma s'au constatat 7 morți și 12 răniți,

Arad. Până când generalul Berthelot a vizitat pe episcopul I. Papp, bandele înarmate au bombardat casele Dlui Ștefan C. Pop. Intr'o ploaie de împușcături generalul Berthelot a intrat în strada Fábányi și a văzut vandalizmul.

Arad. Garda română a fost desarmată de bandele ungurești, iar oficerii au fost prinși. Până acum nu s'a știut ce s'a ales de ei. Dealungul stradelor zac o mulțime de morți. Azi după amiază la orele 2. Consiliul Dirigent din Sibiu a primit din Arad următoarele informații: Primirea lui Berthelot a fost mai mult decât grandioasă. Zeci de mii de români au alergat să-i prezinte omagiile cele mai infocate eminentului reprezentant al armatei franceze. Dela gară Berthelot a descălecat la Otelul „Crucea albă”. În piața din față s'a adunat o mulțime imensă de români. Până când Dl general primiă șirul delegațiilor, spre a-l saluta, hoardele ungurești înarmate au bombardat casele d-lui Șt. C. Pop și apoi au început un măcel înfiorător. — Consiliul Dirigent a cerut informații amănunțite, apoi va lua cele mai viguroase măsuri.

numai Anglia, Franța, Italia și America, interesații și aliații participă mai târziu.

(Sibiu). Delegația muncitorilor din valea Jiului, reprezentată prin 10.000 muncitori organizați în partid social-democrat sub conducerea lui Ioan Szedlacsek, s'a prezentat în fața guvernului român din Sibiu după ce avusese pertractări anterioare cu Jumanca, Boila etc., conduse de Valer Pop, șef de secție și comisar guvernial peste minele din valea Jiului, care zile și nopți întregi a petrecut la fața locului, aplanând cu ei toate chestiunile divergente.

În numele delegației a vorbit Valer Pop, spunând următoarele: Cu deosebită mândrie, prezint reprezentanța alor 10 mii oameni muncitori din valea Jiului. Dânsii își ofer cu devotament serviciile cauzei noastre sfinte, și își exprimă toată încrederea în guvernul democrat român, iubitor de libertate, care nu e ca guvernurile trecute maghiare, cari au sedus muncitorimea cu minciuni. Cer a fi considerați de stâlpii statului nou, la care edificare vor munci cu tot zelul. Suntem fericiți, că ni-s'a dat ocazie prin faptul acesta să punem productul minelor de cărbuni 350 vagoane zilnic în serviciul cauzei sfinte. Cu acest fapt am așezat perla cea mai frumoasă pe coroana sfântă a României Mari. Dl dr. Maniu răspunde în numele guvernului, că a luat cu toată dragostea la cunoștință cele expuse și asigură pe muncitori, că guvernul român va aprecia bine munca muncitorilor în special a cărbunarilor din valea Jiului. A vorbit în limba maghiară șeful muncitorilor Szedlacsek. Maniu a răspuns tot în limba maghiară. După aceste s'a dat banchet în onoarea muncitorilor. Au vorbit șefii de resort Dr. Boila, socialistii Jumanca și Flueraș, șefii socialistilor. Ministrul Boila a spus: Beau pentru cei mai împinși în mizerie și subjugați de vitregimea sorții și de blăstămăția guvernelor din trecut, declarând că ziua aceasta va fi pentru dsa o frumoasă amintire, căci lupta dusă pentru desrobirea neamului românesc a adus roade îmbelșugate și pentru muncitorime. Au mai vorbit Flueraș și Jumanca, dezvoltând punctul de vedere a socialistilor români.

(Turda). Trupele române au intrat în Turda. Damele române au făcut generalului Georgescu cunună de lauri. S'a jucat hora Unirei în piața orașului. Seara banchet, apoi au sosit 600 moți cu tren special, cari au luat parte la joc și veselie până în zori. S'au expediat telegrame omagiale Regelui și Reginei. Din partea Consiliului Român și autorităților din Turda. S'a servit un parastas solemn pe câmpia Turdei și asupra pădurei lui Mihai-Viteazul pentru odihna sufletului marelui Voevod. De față toți intelectualii, zeci de mii de țărani, un batalion al regimentului 15. După serbare defilare în ordine exemplară.

(Cluj). Leii dela Oituz cu generalul Neculcea au intrat în Cluj. Bucuria și entuziasmul e nedescris. Imbrățișeri, sărutări, lacrimi de bucurie și horă.

(Sibiu). Maj. Sa Regina Maria a adresat prezidentei Reuniunii femeilor române din Alba-Iulia, Maria Urzică telegrama următoarea:

Vă mulțumesc din inimă pentru cuvintele de devotament ce mi-le-ați exprimat cu atâta căldură. Sunt convinsă că voi găsi în sufletele D-Voastră patriotice colaborarea pentru binele scumpei noastre țări. MARIA.

(Sibiu). Consiliul Național din Hunedoara a sequestrat pe linia ferată Piski 40 vagoane fer brut destinat pentru fabrica de muniție Weiss Manfred, Budapesta. În vreme ce guvernul unguresc seduce lumea prin fraze pacifiste, fabrica asta de muniție continuă a fabrica material de războiu.

Zidurile Ierihonului.

Intre multele satisfacții sufletești de cari se bucură astăzi ființa neamului românesc de pe teritoriile desrobite, ocupă loc de frunte escrocul grandomaniei ungurești. Nu-și încăpeau în piele dumniilor de îngâmfarea fără margini. Funcționarii te tratau cu aere și dispreț de semizeii, jandarmii își repezeau sulita în coastă, instrucția și parlamentul te huiduia în România, iar ziaristica lor cu un aparat diabolic în adevăr, culegea toate expresiile și epitetele jignitoare de bunul simț la adresa neamului nostru. Astăzi toate aceste netrebnice apucături milenare ale lor, cu erupțiuni furioase, își trăesc cele din urmă zile oricât de supărat ar fi pentru aceasta făimosul Apáthy și soții. Grandomania ungurescă a ajuns la cea mai crâncenă etapă de umilință. Și e bine așa. Noi cei mulți, huiduiți, desprețuiți, scuipați, întemnițați, strangulați am crezut în geniul simțului de dreptate al umanității, pentru că acela a emanat de-adreptul din inima Evangheliei. Și geniul simțului de dreptate al umanității a triumfat. Minciuna și perfidia asupritorilor noștri s'a dat de gol. Vaetul lor azi nu întâlnește milă la nime. Inzultele lor azi ne cad bine. Grandomaniei lor azi i-au picat coarnezle și această Ingenunchiare, noauă ne umple ființa de-o milenară satisfacție. Un caracteristic de grandomanie ingenunchiată e și următorul:

În primăvara anului 1914 se începuseră sesiunile Academiei Române. Mangra îndrăsnise să ia parte la acele, dar tinerimea română și-a știut face datorința față de-o astfel de stafie națională. Cu ocaziunea aceea revista „Élet” în nr. 21, în Cronică a scris următorul articol: „Peste hotare...” Citind știrile referitoare la acest caz (Mangra) ne cutremurăm de erupțiunea

Serviciul nostru telegrafic.

Agencia telegrafică „Dacia” din Sibiu anunță:

(Praga). Trupele cehe au ocupat Eperjes.

(Budapesta). Consulul german în cauza neînțelegerilor a plecat Berlin.

(Berlin). Trupele spartacus prepară noi lăcașeri, guvernul va fi răsturnat. Vine guvern, care corespunde spiritului: Liebknecht, Ledebur, Eichorn.

(Paris). Ziua de 16 Ianuarie va fi ziua primă a prelucrărilor congresului de pace. La prelucrările de pace vor participa

unei indignări brutale și ne făcăm impresie, că atât România oficioasă cât și cea neoficioasă petrec în orgiile unei sălbatice infumurări și a unei veselii de spirit vandaliu... O astfel de veselie, la care a contribuit o istorie plină de minciuni bizantine și un spirit semi-sălbatic, umflat de glorie războiului bulgaro-român...!

Această țară e pământul canibalilor politici, pe cari i-a adus în agitație revizuirea propriei lor politici neținând cont de dreptul uman, nici de cel moral, nici de eternelle drepturi internaționale.

Această națiune este aceea a cărei viitor, ambițiile și întregul stat nu-i altceva decât o minciună. Originea lor romană, e minciună, că ei sunt autonomi — că în puterea dreptului strămoșesc își pot lua în posesiune „Peste hotare” — până în Tisa. E o minciună viața lor mai nouă de stat și politică, minciună, că ei și-au eluat independența și neatârarea lor. Aceea trebuie să o mulțamească unui genial bărbat de stat ungur: Iuliu Andrassy.

Viața românească, poporul nu ni-e antipatic, dar intelectualii acestuia îl orbesc așa de îngrozitor, îi sugerează atâtea minciuni, cu atâtea aspirații bolnave umplu creierul sârmanei lor națiuni, încât mai iute ori mai târziu e necesară o catastrofă, pentru ca să-i desmetecască. Compătimim neamul acesta demn de-o soartă mai bună, căruia, începând cu Horia apoi cu Iancu și Axente atâtea i-am iertat și care, dacă nu-și vine în ori de sub stupiditățile profesilor și demagogilor lui, va plăti cu un groaznic Sedan, pentru increderea-i oarbă și neconștiința conducătorilor lui. Căci trebuie să se știe, că forța liniștită nu se spărie de brutalitățile comise asupra unor oameni neapărați: Zidurile Ierihonului nu mai cad de urlete și după ce Românii au să-și mulțamească independența geniului și bunăvoinței ungurești — aceea numai nu vom face-o să-i ajutăm a se întinde până la Tisa.

Dacă vă trebuie Ardeal, poftim veniți și-l luați!”

Până aici articolașul numitei reviste catolice. Eram atunci în Seminarul Central. Mă nutream cu amară pâine a dragostii catolice ungurești. Am cetit articolașul acesta atunci și mi-s'a umplut, ca de atâtea ori, inima de-o amărăciune și nu știu cum m'am hotărât să-l induc între însemnările mele. În zilele acește am dat de el și recitirea lui mi-a căzut bine. Cum s'a schimbat roata vremii! Cu ce Sedan glorios a plătit neamul româ-

nesc suferințele-i milenare! Cred că dumnilor cu toată ura ce ni-o poartă, astăzi ne invidiază. Poate să susțină concepția ungurească chiar și astăzi, că tot trecutul nostru e minciună; pot declara cu toții, că vicia noastră e canibală — astăzi nu-i ascultă nimeni, astăzi nu le dă crezământ nime. Și iată, ceea ce cu toată credința lor prefăcută de catolici, nu au crezut că se mai poate întâmpla și astăzi, zidurile Ierihonului ungurese s'au prăbușit în neant. S'au topit de focul lacrimilor atâtor popoare asuprite de ei și s'au prăbușit de viiforul blestemelor atâtor mame, acărora fii de-atâtea ori au luptat pentru perirea lor proprie națională.

T. Murășanu.

Informațiuni.

* **Numărul acesta e închinat** Franței și generalissimului *Berthelot*, care eră să treacă azi prin Blaj. În momentul din urmă și-a schimbat însă hotărârea, luând linia Teiuș-Vint spre Sibiu.

Vom trimite generalissimului, prin curier, acest număr omagial.

Di Dr. Ioan Pop, avocat în Alba-Iulia a fost numit *prefect* al comitatului Alba-de-Jos.

* **Wilson** a încheiat tratările avute la Londra. — Ele au dus la deplin acord între cele două mari națiuni.

Un bărbat de stat englez a spus: Pot să comunic, că între noi nu s'a iscat nici cea mai mică divergență.

* **Alegerile de deputați în Transilvania.** Di Dr. Ioan Suciu sosit la Arad a făcut unui corespondent al ziarului „Est”, următoarele declarații:

În România s'a efectuat zilele trecute votul universal, egal, secret după comune. Au primit drept de vot și femeile. — Fiecare bărbat trecut de 24 ani are drept de vot. — În Transilvania se va urma aceeași procedură. — Vom avea cam 200 deputați.

Vom avea și Senat. El va avea cam 80 de membrii. Cercurile de alegeri se vor împărți așa, ca 20—30,000 de oameni să aibă un deputat.

La întrebarea, că unde se va ține prima ședință a noului parlament di Suciu a răspuns: atârnă dela situația externă cine va orându-i noile alegeri: regele Ferdinand sau Consiliul Dirigent.

Parlamentul însă nu se va ține în Sibiu la nici un caz. Sibiuul e oraș nemțesc și noi nu vrem să jignim pe nime...

Gvernul în timpul cel mai apropiat își va muta sediul la Alba-Iulia.

FINIS HUNGARIAE...

— Declarațiile prezidentului Masaryk despre surpriza ce pregătește Ententa Ungariei. —

Corespondentul din Praga al ziarului Telegraph are din sursă foarte bine informată următoarele amănunte despre viitoarea politică externă a republicii ceho-slovaec:

Îndată după sosirea la Praga, prezidentul Masaryk convocând pe toți bărbații de seamă a republicii ceho-slovaec le-a comunicat în o ședință secretă intențiunile sale fixate în conțelegere cu Wilson, Lloyd George și Clemenceau. Aceste sunt:

1. Împăcarea cu nemții ce locuiesc în Boemia și afară de granițele ei.

2. Federația statelor nouă ce s'au întemeiat pe ruinele fostei monarhii Austro-Ungare.

3. Împăcarea cu Austria germană, în care caz și ea va fi primită în noua confederație.

4. Înfrățuirea unei noue alianțe a statelor germane în frunte cu Bavaria.

5. Nimicirea completă a Prusiei și degradarea ei în un stat neînsemnat, prin deslipirea Posenului, Sileziei și a ținuturilor de lângă Rin.

6. Nimicirea Ungariei. Ungaria va trebui să cedeze toate teritoriile locuite de naționalități, atât acele în care ele sunt în absolută majoritate, cât și acele pe cari locuiesc amestecate cu unguri. Ungaria va avea numai teritoriile carat ungurești...

Masaryk a lăsat la Viena ministrul de externe ceh Berthelot care să se îngrijească de împlinirea acestor intențiuni.

oh.

* **Dar. Părintele Alexandru Vodă** din Vaidei a dăruit 20 cor pentru fondul cultural „Popa” din Dumbrău. Primească marinosul donator sincere mulțămiri. *Popa*, maior în retragere.

* **Episcopul Aradului** a avut o întrevedere la Timișoara cu generalul Berthelot, care trecea prin gară. A înaintat generalului plângerile Românilor din Bănat. Generalul Berthelot a dat răspuns întru toate mulțămitor.

Posta Redacțiunii.

Traian A. Magina. Articolul DV. e foarte bine scris, dar n'a venit încă vremea să discutăm chestia aceasta în publicitate. În orice caz „Tel. Rom.”, care a fost până ieri alături organul slugarnic al lui Mangra, e chemat a rezolvi o chestie atât de importantă.

În apropierea Blajului este o moșie de 100 jug. de dat în arândă. Condițiile de arândă, precum și alte informațiuni si capătă dela dl

Ioan Major

(10) 1-3

în Blaj.

Primesc imediat un băiat în atelierul meu de pantofărie.

Nicolae Baciu

(11) 1-2

pantofar, BLAJ.

MAI NOU.

București 30 Dec. Regele României a adresat, adunării naționale din Alba Iulia mesajul următor: *Fericita novelă, care Ni-se comunică din vechea cetate alui Mihailu Viteazul: înaltul pas al Unirii cu vechiul roșat al României umple inima mea de o bucurie indescriptibilă. Mulțamesc Atotputernicului, că Mi-a fost dat prin vitejia soldaților Mei să contribui la cel mai mare act, și de-al trăi alături cu poporul meu în aceste momente sublime. Cum am împărtășit suferințele și durerile împărtășesc cu voi și bucuria, care este a tuturor Românilor. Trăiască România Mare!!!*

Cluj, 31 Dec. — La Generalul Berthelot s'a prezentat azi și deputați ungurească în frunte cu *Apáthy*, care a protestat în privința intruziunii Românilor și a acaparării puterii din partea lor, cerând scutul și sprijinul Generalului Berthelot pentru revendicarea drepturilor ungurești.

Generalul i-a primit pe Unguri cu severitate și le-a spus scurt: „Da, da, Domnilor, eu apăr dreptatea și numai dreptatea, de aceea: „Trăiască România Mare!”

(A. T. D.)

Proprietar și Editor:

Consiliul Național Român din Blaj.

Director: **ALEXANDRU CIURA.**

Redactor: **Ovidiu Hulea.** — Administrator: **Nicolae Negruți**